

Fakta fra evalueringen af gymnasiereformen på de fire gymnasiale ungdomsuddannelser

Baggrund

Gymnasiereformen, der trådte i kraft i 2017, har som overordnet mål at styrke elevernes faglighed, trivsel og overgang til videregående uddannelse. Alle fire gymnasiale ungdomsuddannelser har gennemgået forandringer i forbindelse med reformen. På de treårige gymnasiale uddannelser er der bl.a. oprettet et nyt grundforløb, og den toårige hf-uddannelse har fået en professionsrettet og praksisorienteret profil.

I dette faktaark fremgår udvalgte og foreløbige resultater fra evalueringen af gymnasiereformen gennemført i 2020 for alle fire gymnasiale ungdomsuddannelser. Reformen følges frem til 2021.

Evalueringen tegner et overordnet billede af, at der er tydelig fremdrift i skolernes implementering af reformen. Der kan desuden ses en svag positiv udvikling i forbindelse med nogle af de centrale resultater, der følges i evalueringen. Dog peger evalueringen også på specifikke udfordringer. Det gælder særligt i forbindelse med ændringerne af hf-uddannelsen samt det nye grundforløb på de treårige uddannelser.

Centrale resultater

- Der er små udsving i elevernes faglige resultater i både positiv og negativ retning.
- Elevernes trivselsniveau er højt, men udvikler sig forskelligt på tværs af uddannelser.
- Eleverne får et større udbytte af grundforløbet end tidligere, men en betydelig andel af lærerne oplever stadig grundforløbet som kompakt.
- Mange hf-lærere oplever stadig praksisorienteringen af undervisningen som en udfordring.

Kontakt

Chefkonsulent Kristine Hecksher, 20 37 57 52, khe@eva.dk.

Et hurtigt overblik over evalueringens hovedresultater

Nedenstående tabel giver et overblik over foreløbige resultater og fremdrift i implementeringen af udvalgte elementer i reformen på tværs af uddannelser. Tabellen viser, hvilken udvikling der har været fra før reformen trådte i kraft i 2017 til 2020. Den skal læses med forbehold for, at der er forskelle mellem de enkelte uddannelser, som ikke indfanges i billedet af den samlede udvikling, og den siger heller ikke noget om styrken af den konkrete udvikling. Ønskes et mere nuanceret billede, henvises der til teksten nedenfor og selve delrapporten.

Tabellen skal fortolkes på følgende måde:

- En negativ udvikling på tværs af uddannelser indikeres med pil ned (↓).
- En positiv udvikling på tværs af uddannelser indikeres med pil op (↑).
- Fravær af udvikling på tværs af uddannelser indikeres med vandret pil (→).

		2017→2020
Retningsgivende mål	Fagligt niveau (karakter i udvalgte fag)	→
	Fagligt niveau (større skriftlige opgaver på de treårige uddannelser)	↑
	Fagligt niveau (større skriftlig opgave på hf)	↑
	Trivsel (generel)	↑
Styrket faglighed på alle fire uddannelser	Lærernes fokus på skriftlighed i undervisningen	→
	Lærernes integration af løbende evaluering og feedback i undervisningen	↑
	Elevernes studiekompetencer	↓
	Digitalisering i undervisningen	↑
	Elevernes digitale kompetencer	↑
	Elevernes innovative kompetencer	↑
	Elevernes globale kompetencer	↑

Mindre udsving i elevernes faglige resultater

Evalueringen viser både positive og negative tendenser i elevernes faglige resultater, når man sammenligner elevernes karakterer i udvalgte fag før og efter reformen. Resultaterne er baseret på deskriptive analyser af studenters mundtlige og skriftlige karakterer i dansk, engelsk, matematik og samfundsfag i perioden 2017 til 2020. Resultaterne bør læses med forbehold for de anderledes undervisnings- og prøveforhold, som COVID-19-pandemien medførte i skoleåret 2019/20.

Evalueringen viser bl.a. tegn på en lille positiv udvikling i perioden fra 2017 til 2020 i fagene dansk, engelsk A og samfundsfag på B-niveau på treårige uddannelser på tværs af alle gymnasiale ungdomsuddannelser, når studenters mundtlige årskarakterer sammenlignes. Der har også været en lille positiv udvikling i hf-studenternes gennemsnitlige prøvekarakterer i mundtlig dansk og samfundsfag B efter reformen. For matematik på B-niveau ses til gengæld en negativ tendens i elevernes mundtlige årskarakterer på hhx og stx, mens der ikke ses samme negative tendens blandt htx-elever. Blandt elever, som har afsluttet matematik A, er der på tværs af stx, hhx og htx et relativt stabilt gennemsnit i de mundtlige karakterer over alle år, men dog en svag stigning i karaktergennemsnittet for hhx og htx fra 2019 til 2020.

Hvad angår elevernes skriftlige års- og prøvekarakterer i dansk, engelsk, matematik og samfundsfag, stemmer det overordnede billede overens med tendenserne for de mundtlige karakterer. En mere uddybet gennemgang af reforminitiativet om styrket skriftlighed kan læses i et separat faktaark.

Elevernes trivselsniveau er højt, men udvikler sig forskelligt på uddannelserne

Elevernes generelle og faglige trivsel er høj både før og efter reformen ifølge den måling, der foretages som led i evalueringen. Det generelle billede dækker dog over nogle forskelle på tværs af uddannelser:

- Stx- og hhx-elevernes generelle trivsel er signifikant højere i 2020 end før reformen i 2017.
- På htx har eleverne samme trivsel.
- På hf er elevernes trivsel gået tilbage efter reformen.

Hf-eleverne har i alle fire år givet udtryk for, at de trives mindre godt end eleverne på de treårige uddannelser. Denne tendens genfindes i den nationale trivselsmåling, som er gennemført årligt fra 2018 til 2020. Dog viser den nationale trivselsmåling for hf en mindre fremgang for denne gruppe fra 2018-2020.

Det skal desuden bemærkes, at den nationale trivselsmåling viser et fald i elevernes trivsel fra skoleåret 2018 til 2019, mens trivselsniveauet i 2020 er på niveau med første måling fra 2018. I følgeforskningens måling af trivsel i de samme år genfindes denne tendens ikke, da der i samme årrække ses en stigning i den generelle trivsel fra 2018 til 2019, hvorefter den generelle trivsel falder igen i 2020 (jf. ovenstående konklusion er det generelle trivselsniveau i 2020 dog fortsat højere end i 2017).¹

---

¹ Forskellene mellem reformevalueringens og den nationale trivselsmålings resultater kan hænge sammen med, at der bruges forskellige spørgerammer, samt at undersøgelsen gennemføres på forskellige tidspunkter i skoleåret. Den nationale trivselsmåling gennemføres af Børne- og Undervisningsministeriet i efteråret, mens følgeforskningens trivselsmåling gennemføres i foråret. Se udviklingen i den nationale trivselsmåling her: <https://uddannelsesstatistik.dk>

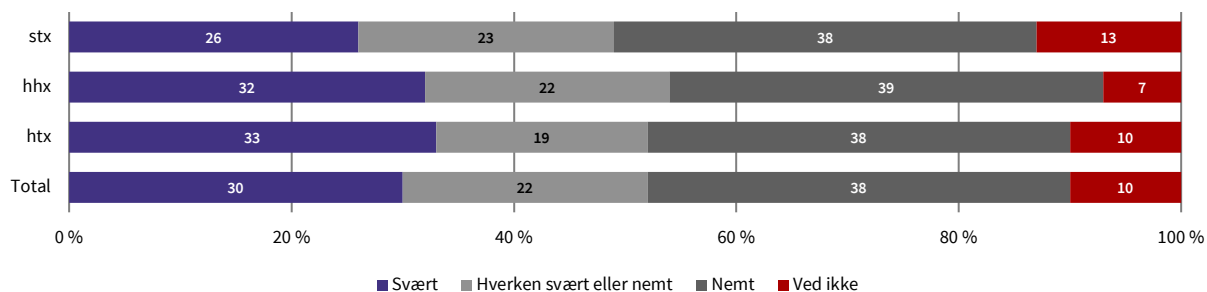
Eleverne får et større udbytte af grundforløbet end tidligere

Evalueringen viser, at eleverne får et større udbytte af grundforløbet, idet flere elever i skoleåret 2019/20 giver udtryk for, at grundforløbet bidrager positivt til en forventningsafstemning om arbejdsformer, niveauer m.v. i det videre gymnasieførløb, ligesom et fåtal af eleverne fortryder deres valg af studieretning efter grundforløbet. Desuden er 1. g-eleverne siden skoleåret 2018/19 gennemsnitligt blevet mere enige i, at de efter endt grundforløb har et godt overblik over, hvilke muligheder og begrænsninger for videregående uddannelse deres studieretning medfører.

Mange lærere synes, det er svært at sikre, at eleverne kommer igennem alle aktiviteter på grundforløbet

En betydelig andel af lærerne oplever i skoleåret 2019/20 fortsat, at det er svært at sikre, at eleverne når igennem de faglige aktiviteter og det faglige stof, som de skal i løbet af grundforløbet. Dette kan være en barriere for at indfri grundforløbets formål om at forberede eleverne fagligt til undervisningen på det videre gymnasieførløb. Blandt stx-lærerne er der imidlertid sket en positiv udvikling, idet lærerne siden skoleåret 2017/18 gradvist er blevet mere enige i, at det er nemt at nå igennem det faglige stof og aktiviteterne. I nedenstående figur fremgår det, om lærere finder det svært eller nemt at nå igennem det faglige stof og de faglige aktiviteter på grundforløbet.

Oversigt over lærernes vurdering af, hvor svært eller nemt det er at nå alle aktiviteter på grundforløbet

Note: Spørgsmålet om, hvorvidt lærerne finder det nemt eller svært at nå igennem de faglige aktiviteter og det faglige stof på grundforløbet, er stillet til alle lærere på de treårige uddannelser. Svarkategorierne går fra 1 (meget svært) til 10 (meget nemt). Svarkategorierne 1-4 er slået sammen til 'svært', 5-6 til 'hverken svært eller nemt', og 7-10 til 'nemt'. Tallene i figuren er angivet i procent. N = 473 (stx), 386 (hhx), 184 (htx), 1.043 (total).

Den sociale overgang fra grundforløb til studieretningsklasse er blevet bedre

I de første år efter reformen oplevede en del elever, at de savnede sociale introduktionsaktiviteter i overgangen fra grundforløb til studieretningsklasse. I 2019/20 er der færre, der savner sociale introforløb. Dog svarer to ud af fem elever i 2019/20 stadig, at der ikke blev gjort nok, eller at skolen slet ikke gjorde noget for at lette den sociale overgang fra grundforløb til studieretning.

Store ændringer af den toårige hf-uddannelse kræver særlig opmærksomhed

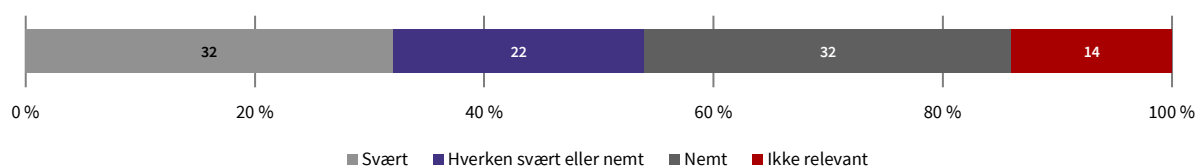
Hf er den af de gymnasiale ungdomsuddannelser, hvor reformen har medført de største ændringer. Der er bl.a. indført en ny semesterstruktur, ændrede eksamensformer og en generel professionsretning og praksisorientering af uddannelsen. Ændringerne kalder i høj grad på nytænkning af undervisningens indhold og tilrettelæggelse i de enkelte fag såvel som i det faglige samspil. Evalueringen tegner et overordnet billede af en hf-uddannelse, som i 2019/20 er udfordret i forhold til at skabe en uddannelse med en klar professionsrettet profil og en øget målretning mod videregående uddannelser. Dette gør det nødvendigt med en skærpet opmærksomhed på, om udfordringerne skyldes, at implementeringen af reformen ikke er så langt endnu, eller om udfordringerne skyldes selve reformens indhold.

Mange hf-lærere oplever praksisorienteringen af undervisningen som en udfordring

I de første år, efter at reformen trådte i kraft, faldt andelen af lærere på hf, som var enige i, at de toner deres undervisning, så den kobler sig til elevernes konkrete ønsker til videregående uddannelse og profession. I skoleåret 2019/20 er den negative udvikling standset, men endnu ikke vendt markant; under halvdelen af lærerne er enige i udsagnet om, at de toner deres undervisning.

Stilles der skarpt på undervisningen i fagpakkerne på 2. hf, viser evalueringen, at to ud af fem lærere oplever det som svært at sikre det faglige samspil om professionsrelevante faglige problemstillinger. Knap en ud af fem lærere finder det let. En væsentlig forklaring på, at lærerne finder det vanskeligt at gennemføre en professionsrettet undervisning med sammenhæng på tværs af fag, kan findes i de blandede fagpakkeklasser. De sammensatte fagpakkeklasser betyder, at lærerne skal rette undervisningen mod flere professionsområder på samme tid og koordinere et samspil mellem mange forskellige fag, hvilket lærerne opfatter som vanskeligt og ressourcetrækkende. I nedenstående figur fremgår det, hvordan lærerne oplever det at integrere virkelighedsnære problemstillinger i undervisningen.

Oversigt over lærernes oplevelse af, om det er nemt eller svært at integrere virkelighedsnære problemstillinger inden for relevante professionsområder i undervisningen?

Note: Spørgsmålet er stillet til alle lærere på hf. Svarkategorierne går fra 1-10, hvor 1 angiver 'meget svært', og 10 angiver 'meget nemt'. Svarkategorierne 1-4 er slået sammen til 'svært', 5-6 til 'hverken svært eller nemt', og 7-10 til 'nemt'. Andelen i figuren er angivet i procent. N = 339.

Hf-eleverne oplever en lidt mere tydelig professionsretning og praksisorientering af undervisningen end i 2018/19

I skoleåret 2019/20 er der sket en mindre, men signifikant, positiv udvikling i elevernes oplevelse af professionsretning og praksisorientering fra skoleåret 2018/19. Gennemsnittet placerer sig dog omkring 5 på en skala fra 1-10 og afspejler, at skolerne endnu ikke er i mål med denne ambition i reformen.

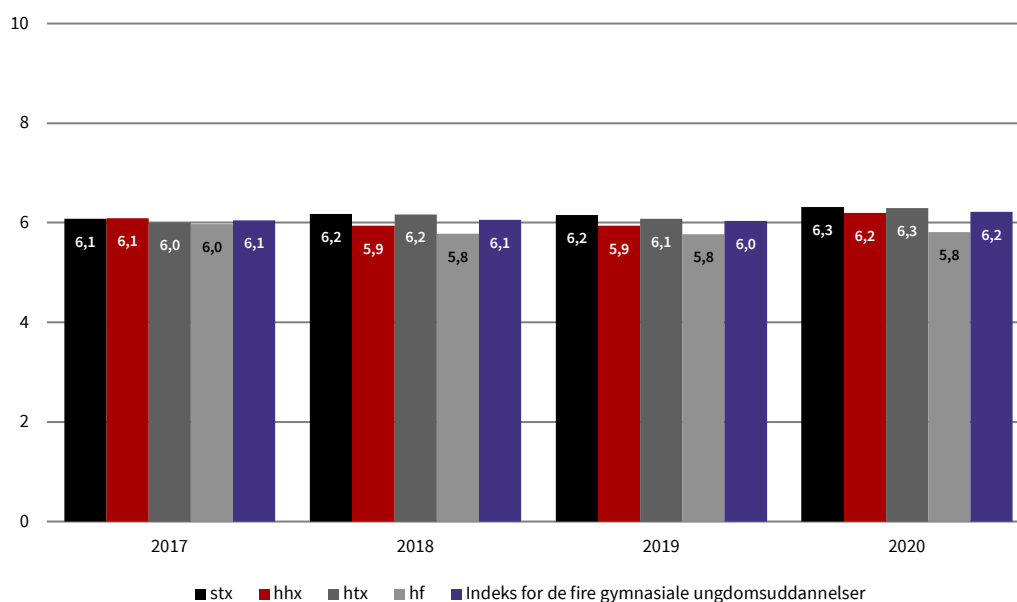
Generel fremgang i arbejdet med styrket faglighed på de fire gymnasiale ungdomsuddannelser

Reformens retningsgivende mål om styrket faglighed skal realiseres gennem en række initiativer, herunder løbende evaluering og feedback, en særlig indsats for at få flere elever til at vælge fremmedsprog, matematik og naturvidenskabelige fag på højt niveau, styrket digitalisering af undervisningen samt fokus på at udvikle elevernes brede faglige kompetencer². Evalueringen viser, at der for hovedparten af initiativerne rettet mod at styrke fagligheden er tale om enten en positiv udvikling i implementeringen, eller at den tidligere negative udvikling er vendt. Dog er der også nogle initiativer, hvor der ikke ses en udvikling.

Løbende feedback fylder lidt mere i undervisningen og bruges mere af eleverne

Også før reformen har lærerne i høj grad haft fokus på løbende evaluering og feedback, men i 2019/20 skete der en lille stigning i lærernes brug af feedback i undervisningen. Derudover gør eleverne lidt mere brug af den feedback, som de får, end de gjorde før reformen, som det også fremgår af nedenstående figur.

Indeks over elevernes anvendelse af feedback

Note: Figuren viser elevernes besvarelse gennem et indeks, der indeholder seks spørgsmål om elevernes brug af feedback. Svarkategorierne går fra 1-10, hvor 1 angiver 'helt uenig', og 10 angiver 'helt enig'. Spørgsmålet er stillet til alle elever på de treårige uddannelser samt hf.

Færre flerfaglige forløb på stx og htx, men øget oplevelse fagligt samspil

Siden skoleåret 2016/17 er der sket et signifikant fald i antallet af flerfaglige forløb, som lærere på stx og htx gennemfører i løbet af et skoleår. Faldet skal formentlig ses i lyset af reformens afskaffelse af de obligatoriske AT-forløb på stx samt reduktionen i antallet af obligatoriske SO-forløb på htx. Det skal dog bemærkes, at en negativ udvikling i elevernes oplevelse af fagligt samspil på tværs af uddannelse er vendt de seneste to skoleår.

² De brede kompetencer er innovative, digitale, globale kompetencer samt karrierekompetencer og demokratisk forståelse.

Skolerne har ikke fået større fokus på at vejlede elever til at vælge fremmedsprog, matematik eller naturvidenskabelige fag

Lederne har generelt ikke fået et større fokus på, at eleverne skal vejledes til at vælge fremmedsprog, matematik eller naturvidenskabelige fag efter reformen (dog har stx-skolerne siden skoleåret 2019/20 fået et større fokus på at vejlede elever til at vælge fremmedsprog og matematik).

Forskellene på tværs af uddannelsestyper kan hænge sammen med forskelle på bredden i de studieretninger, som udbydes. Det viser evalueringens kvalitative analyse, hvor eksempelvis stx-ledere peger på, at det er vigtigt for dem med et bredt udbud af studieretninger, og at det brede udbud skaber et øget behov for at vejlede og udfordre eleverne i deres valg af studieretning.

Spredte tegn på styrket digitalisering af undervisningen (inden COVID-19)

Evalueringen viser, at der er spredte tegn på styrket digitalisering af undervisningen. På hhx kan man bl.a. se en positiv udvikling i lærernes anvendelse af pædagogiske it-værktøjer fra 2017-20. Elevernes besvarelser peger dog på en lille, men signifikant, positiv udvikling i hyppigheden af anvendelsen af it-programmer i undervisningen på stx, htx og hf.

Her skal man være opmærksom på, at data til evalueringen er samlet ind i april og maj 2020 under den første COVID-19-nedlukning, hvor eleverne modtog virtuel nødundervisning. De blev i besvarelserne bedt om at se tilbage på tiden *før* nedlukningen.

Blandet billede af lærerens fokus på de brede faglige kompetencer

På tværs af uddannelser har lærerne begrænset fokus på at udvikle elevernes globale kompetencer og karrierekompetencer som led i undervisningen. Dette var også tilfældet i de to første skoleår efter reformen. Der er dog signifikant flere lærere på hhx, som i 2019/20 vurderer, at de ofte giver eleverne mulighed for at arbejde med globale problemstillinger. På stx er der desuden flere lærere, som vurderer, at de ofte arbejder med at styrke elevernes karrierekompetencer.

Hvad angår arbejdet med elevernes innovative kompetencer i undervisningen, ses der i skoleåret 2019/20 tegn på en positiv udvikling; lærere på hhx og hf vurderer, at de oftere giver eleverne mulighed for at arbejde med innovation, ligesom lærere på hhx og stx vurderer, at de oftere giver eleverne mulighed for at arbejde med konkrete problemstillinger fra virkeligheden.

Fraværet af en udvikling på htx skal ses i lyset af htx-uddannelsens høje udgangspunkt; der var også i høj grad indbygget innovation i htx-uddannelsen, før reformen trådte i kraft. De obligatoriske fag Teknologi og Teknikfag er bl.a. bygget op omkring en innovativ didaktik.

Om undersøgelsen

Dette faktaark består af udvalgte resultater fra den femte delrapport i følgeforskningsprogrammet til gymnasireformen, som løber frem til 2021 og gennemføres i samarbejde mellem Rambøll Management Consulting (Rambøll) og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er rekvirent på opgaven.

Hvert år frem mod 2021 gøres status over foreløbige resultater og fremdrift i implementering af reformen samt skolernes arbejde med at implementere reformen på de fire gymnasiale uddannelser. Desuden sætter følgeforskningen hvert år fokus på et særligt tema, som i år er styrket skriftlighed.

Datagrundlag for femte delrapport er baseret på tre datakilder:

- Registerdata om eleverne.
- Data fra årlige spørgeskemaundersøgelser blandt ledere, lærere, elever samt bestyrelsesformænd på 90 gymnasieskoler. I 2020 er spørgeskemaundersøgelserne gennemført i april og maj 2020.
- Kvalitative interviewdata fra interviews med lærere, elever og ledelse indsamlet som led i casebesøg på tolv institutioner (tre hf, tre stx, tre htx og tre hhx). I 2020 er casebesøgene gennemført i august og september. Lederinterviewene blev gennemført virtuelt i april.

Femte delrapport kan findes på www.emu.dk og www.eva.dk. Her findes også de andre publikationer fra undersøgelsen.